

BESZÁMOLÓ

a 2008-2009. évi TÉT attaséi tevékenységről

**Dr. Molnár Imre
nagykövetségi tanácsos
tudományos és technológiai attasé
Berlin**

2009. június 30.

1. Németország K+F+I rendszerének főbb jellemzői

A kutatás-fejlesztés továbbra is kiemelten kezelt terület Németországban. A 2007. év elején bevezetett „HighTech-Strategie Deutschland” elnevezésű innovációs stratégia első két évének értékelése pozitív eredményekkel zárult. A független szakértők által kiadott jelentés konkrét adatokkal is igazolja, hogy a gazdaság, a tudomány és a politika helyes együttműködése jó irányba motiválja az innovációt.

A tudományos pálya megbecsültsége és az innováció társadalmi elfogadottsága példászerű. A GDP-hez viszonyított K+F kiadások mértéke jelenleg 2,7%, mely a tervek szerint 2010-ig 3%-ra növekszik. A K+F kiadások legalább kétharmadát továbbra is a gazdaság biztosítja, ezért az állam a költségvetési K+F kiadások jelentős növelése mellett a gazdasági szereplők további motiválásán is munkálkodik.

A német gazdaságból származó K+F kiadások 2008-ban 56,8 milliárd euróra növekedtek, mely 2006-hoz viszonyítva 9,2%-kal magasabb innovációs aktivitást jelez. A K+F területen foglalkoztatottak száma az elmúlt évben tovább emelkedett. Jelentősen javult a gazdasági szereplők véleménye az innovációs környezettel kapcsolatban.

A kormány szerint a 2008. végén begyűrűzött gazdasági válság még inkább indokolja a K+F+I kiemelt fejlesztését, ezért 2009-re 12 milliárd euró K+F kiadást tervez, melyet a tartományi kormányok további kb. 8 milliárd euró lokális forrással egészítenek ki. Ez az előző évi költségvetési adatokhoz képest 7%-os, 2005-höz viszonyítva pedig 34% forrásbővülést jelent.

A német tudománypolitika hatékonyságát a jól strukturált irányítás is segíti, követve az állam föderális felépítését. A tudománypolitika kialakításában legfontosabb szerv a Wissenschaftsrat (Tudományos Tanács), amely az országos tudományos intézetek által javasolt 24 tudósból, a szövetség és a tartományok által javasolt 8 politikai személyiségből, a 16 tartomány 1-1 képviselőjéből és a szövetségi kormány 6 képviselőjéből áll. Az 54 fős testület döntései kétharmados szótöbbség esetén hatályosak.

A Tanács elvei alapján a stratégia kidolgozása, a súlypontok meghatározása és a konkrét támogatási programok kialakítása szövetségi szinten a Szövetségi Oktatási- és Kutatási Minisztérium feladata, szorosan együttműködve a Szövetségi Gazdasági és Technológiai Minisztériummal és tematikus illetékesség esetén más szakminisztériumokkal. A tartományok szintjén lokális szakminisztériumok működnek hasonló felelősség-megosztással. A tartományi kormányok és a szövetségi kormány tudománypolitikájának összehangolását a kutatási szakminiszterek és a pénzügyminiszterek időszakonkénti tanácskozása (Gemeinsame Wissenschaftskonferenz) biztosítja.

A kormány tudománypolitikájának hatékonyságát 2008-tól kezdődően egy hat fős, független szakértői bizottság is ellenőrzi. A bizottság tagjai 4 évre választott nagy tekintélyű gazdaságpolitikusok. A szakértői bizottság a kormány K+F+I stratégiájával kapcsolatos éves értékelését közvetlenül a parlamentnek nyújtja be. A szakminisztériumnak éves jelentésében erre az értékelésre is válaszolnia kell. A jóváhagyással kapcsolatos politikai vita a parlament illetékes szaktanácsadóiban folyik. A képviselők a tudománypolitikával kapcsolatos döntéseikben egy, a parlament által működtetett tanácsadó háttérintézményre is támaszkodhatnak.

A tudománypolitika döntéseit befolyásolja még az Etikai Tanács, melynek 26 tagját fele-fele arányban a kormány és a parlament jelöli. A természettudományok, orvostudomány, teológia, filozófia, jog és gazdaság területéről kinevezett neves személyiségek megbízása négy évre szól. A testület a társadalmat leginkább foglalkoztató kérdésekben, pl. össejtek kutatása, géntechnológia, eutanázia foglal állást.

Németország jelentős kutatási infrastruktúrával rendelkezik. A legköltségesebb eszközöket az évente közel 2,5 milliárd euró kerettel gazdálkodó Helmholtz Társaság, és az 1,4 milliárd euró finanszírozással rendelkező Max-Planck-Társaság működteti. A jelentős eszközállomány kezelésére vonatkozó, az ESFRI Roadmap javaslatára összeállított stratégia kidolgozása folyamatban van.

Az infrastruktúra működtetése során különösen hasznosnak bizonyult a kutatás finanszírozásának és a kutatási tevékenység tényleges végrehajtásának következetes különválasztása. A finanszírozó, illetve arról döntő szervezet nem végez kutatást, a tényleges kutatói helyek pedig nem hozhatnak határozatot finanszírozási kérdésekben.

Az infrastruktúra tervezésénél különösen nehéz kérdés a kutatók szerteágazó igényeinek súlyozása és a beérkező sok kérés közötti prioritások kialakítása. A német best-practice szerint erre jó eszköz a kutatókat képviselő bizottságok létrejötte. Németországban jelenleg hét szakmai bizottság működik, melyek egy-egy tudományos szakágazat érdekeit képviselik. Egy bizottság általában 10-15 főből áll, a tagokat a tudományos társadalom adott szakmai szegmense önmaga választja a legnevesebb, legbefolyásosabb szaktekintélyek és a legjelentősebb kutatóintézetek képviselői közül. A bizottság gyakorlatilag az adott tudományterület lobbi-csoportjának tekinthető. Szakmai javaslataikat a kutatási szakminisztérium illetékes főosztályai értékeli, majd tudománypolitikai szempontok szerint kommentálják.

A K+F+I állami finanszírozása változatlanul két területet ölel fel: a központi intézmények fenntartását és a kiemelt projektek támogatását. A projektekhez kapcsolódó pályázatok lebonyolítását – témánként szakosodva - kijelölt pályázat-kezelő intézmények végzik. A projekt-alapú támogatások kerete a szövetségi költségvetésben 2008-ban 5,33 milliárd euró volt. Az elmúlt időszakban tovább egyszerűsödött a pályázatokhoz kapcsolódó adminisztráció, ami különösen a KKV-k számára könnyíti a támogatásokhoz való hozzáférést. A támogatási programok hatékonyságát a kutatási minisztérium kontrollring rendszere folyamatosan ellenőrzi.

Összességükben közel 6 milliárd euró szövetségi szintű intézmény-fenntartási támogatásban részesülnek az alábbi szervezetek:

- az alapkutatásokat végző Max-Planck Társaság (MPG) 78 intézete
- a nagyberendezéseket működtető Helmholtz Társaság 15 intézete
- a szerteágazó kutatási spektrumú Leibniz Társaság 84 intézete
- az alkalmazott kutatásokat végző Fraunhofer Társaság (FhG) 59 intézete

Intézményi finanszírozásban részesül a Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) is, amely önállóan, évi 2 milliárd euró keretből (2008) az egyetemi kutatást támogatja. A DFG nem ír ki pályázatokat, hanem az egyetemekről benyújtott projekt-támogatási igényeket saját hatáskörben, peer-review módszerrel bírálja el.

A német K+F+I rendszer fontos része továbbra is a szakember utánpótlást támogató két szervezet: az Akadémiai Csereszolgálat (DAAD) és az Alexander-von-Humboldt Alapítvány (AvH). Az előbbi évi 260 millió euró költségvetéssel határon átnyúló mobilitást finanszíroz, az utóbbi pedig 68 millió euró kerettel (2008) gazdálkodva a német kutató projektekbe meghívott ígéretes, fiatal külföldi tudósok ideiglenes németországi tartózkodását támogatja. A támogatásra vonatkozó pályázatok elbírálása saját hatáskörben történik.

A német K+F+I tudománypolitika 2009. évi tematikus súlypontjai a jövőnk szempontjából legfontosabb területeket célozzák: életminőség, energiahatékonyság, környezetvédelem, biztonság, mobilitás és kommunikáció. A gazdaságból származó K+F ráfordítások szempontjából legfontosabb ágazat a járműgyártás, a teljes ráfordítás mintegy harmadával.

A kiválósági versenyek és a gazdaság-tudomány kapcsolatát ösztönző programok eddig soha nem tapasztalt dinamikát adtak a német innovációnak. A programokban különösen figyelnek arra, hogy az állami támogató eszközöknek nem a különbségeket kell kiegyenlíteni, hanem célzottan a kiválóságokat kell tovább erősíteni. Jó példa erre a német elitegyetem-program, mely növeli a német oktatás nemzetközi tekintélyét, és az extra támogatási keret által biztosított feltételekkel a legjobb intézményekben olyan környezetet teremt, ami külföldről is oda vonzza a tudományos élet kiválóságait. A kiválósági versenyben győztes és egyenként évi 22-24 millió euró kiegészítő támogatást elnyerő kilenc egyetem teljesítményét a köznyelv „elit egyetem” megnevezéssel is honorálja. Karlsruhe, Freiburg, Göttingen, Heidelberg és Konstanz egyetemei valamint az LMU München, a TU München, az RWTH Aachen és az FU Berlin büszkélkedhetnek ezzel a titulussal. A kiválóságra koncentráló tudománypolitika eredménye, hogy 2008-ban is volt német kutató a Nobel-díjjal kitüntetettek között.

A tudomány és a gazdaság kapcsolatát erősíti a bevált „promotor”-hálózat: a gazdaságban kiemelt szerepet játszó olyan vezetők, akik tudományos területen is érdemeket szereztek, egy-egy tematikus szakterület felelőseként koordinátori feladatokat látnak el a gazdasági szereplők, a tudományos élet és a kormányzat között. Ez a megbízatás nagy megtiszteltetést jelent és a „promotor”-ok javaslatait nagyon komolyan kezelik mind a tudomány, mind gazdaság, mind pedig a politika oldalán.

A K+F eredmények hasznosítását tekintve Németország számos jó kezdeményezést tett. Rendkívül sikeres a „kutatás-oktatás-hasznosítás” láncot megvalósító Fraunhofer-modell, mely még a jelen pénzügyi-gazdasági krízisben is képes a növekedésre és gazdasági sikerek felmutatására. Az elmúlt években létrehozott technológia-transzfer hálózatok, az új innovatív vállalkozások alapítását támogató pénzügyi programok, és a kompetencia-hálózatok eredményei is igazolják létjogosultságukat. A KKV-k innovációját támogató központi keret a 2009/2010 időszakra a korábban tervezett 900 millió euróról 1,5 milliárd euróra növekedett.

A pozitív kép ellenére sokan kritizálják a K+F+I politika egyes elemeit. A kormány innovációs stratégiáját értékelő független bizottság is rámutatott az innovációt elősegítő adórendszer hiányára, mely már régóta téma, ám a kormányzó erők eddig csak a hatásvizsgálatokig jutottak. Az őszi parlamenti választások után felálló új kormány várhatóan kénytelen lesz foglalkozni az innováció-barát adópolitika kérdésével. Másik égető probléma a műszaki és természettudományos területen jelentkező szakemberhiány, mely – hatékony beavatkozás nélkül – már a német gazdaság jövőjét veszélyezteti. A kormány 90,000 fővel növeli az egyetemi férőhelyek számát, és számos programmal ösztönzi a hiánypályák utáni érdeklődés felkeltését. Emellett Németországnak támogatnia kell a magasan képzett munkaerő bevándorlását is.

2. Jelentősebb események a K+F+I területén a fogadó országban

A beszámolási időszak legfontosabb befolyásoló tényezője a múlt év őszén kitört nemzetközi pénzügyi-gazdasági válság, melynek hatásai az erős exportfüggőségű német gazdaságban erőteljesen megmutatkoznak. Az aktuális kihívások súlyát némiképp enyhíti, hogy a válság a német gazdaságot több sikeres évet követően érte el. Az előző évek konjunkturális intézkedései a német gazdaság versenyképességét jelentősen javították, de a társadalmi ellátórendszerek reformjai is hozzájárultak a pozitív eredményekhez. 2008-ban a foglalkoztatottság történelmi rekordot ért el és sikerült a 2004-ben még 3,8%-os költségvetési hiányt is csaknem nullára mérsékelni. A válság hatására ugyan 2009. januárban egy hónap alatt 0,9%-kal, 8,3%-ra emelkedett a munkanélküli kvóta, ám a végeredmény még mindig 0,4%-kal alacsonyabb, mint az egy évvel ezelőtti érték. Gazdaságkutatók szerint 2010-re további félmillióval csökken a foglalkoztatás, mely azonban még mindig alacsonyabb munkanélküli kvótát jelent, mint a 2007-es érték volt.

A nagykoalíciós kormány két konjunktúra-élénkítési program kidolgozásával és elfogadásával törekedett a válság hatásainak mérséklésére, a gazdaság élénkítésére. A bejelentett kormányintézkedések programjainak 2009. és 2010. évekre vonatkozó összköltsége 80 milliárd euró. A kríziskezelő és gazdaságélénkítő programok alapja a 2008-2010 időszakra szóló nemzeti reformprogram (NRP), melynek prioritásai a következők:

- A tudás alapú társadalom és az innováció fejlesztése
- A gazdaság nemzetközi versenyképességének erősítése
- A vállalászási tevékenység keretfeltételeinek javítása
- A költségvetés fenntarthatóságának biztosítása
- Az ökológiai innováció kiterjesztése, a klímabarát energiaellátási biztonság megvalósítása
- A demográfiai változások kezelése, a gazdaság munkaerő igényének biztosítása

A fenti prioritások miatt a válság hatásai a kutatás-fejlesztés-innováció területén nem mutatkoznak. A költségvetési forrásokat használó kutatóintézetek a korábbi tervekben rögzítettek szerint 2009-ben jelentősen megnövelt keretből gazdálkodnak, a K+F tevékenységet folytató vállalatok pedig – a közvélemény-kutatások adatai szerint – inkább jónak, mint rossznak ítélik meg lehetőségeiket. Az alkalmazott K+F területén élenjáró Fraunhofer társaság a napokban büszkén jelentette be, hogy ipari megrendeléseik volumene a válság ellenére sem csökken. A források tehát a válság ellenére továbbra is rendelkezésre állnak, sőt az állami összetevők terv szerint növekednek. Németország továbbra is teljesíthetőnek tekinti a célt: a német K+F kiadások 2010-re elérik a GDP 3%-át.

A kormány, illetve vezető politikusok megfogalmazása szerint a válság lehetőségként és nem katasztrófaaként kezelendő. Az innováció, mint eszköz használatával a német gazdaság erőt gyűjthet, új termékeket fejleszthet, végeredményképpen megerősödve, versenyképesebben jelenhet meg a krízist követően a konjunkturális piacon. A K+F+I fontosságát és kiemelt szerepét valamennyi parlamenti párt elismeri, sőt az ellenzéki liberálisok és a Zöld párt még a jelenleginél is intenzívebben támogatná az innovációt.

A válságkezelő intézkedések a válság hatásainak tompítása mellett a jövőt is építik: pozitívan hatnak a gazdasági versenyképességre, az energiahatékonyságra és a klímavédelemre. A kormány második konjunktúra csomagja tartalmaz konkrét K+F+I intézkedéseket is.

- A kis- és közepes vállalatok számára idén és jövőre évi 450 millió euróval megemelt összegű K+F támogatás áll rendelkezésre.
- Az autóipar kritikus helyzete miatt kiemelt terület a korszerű járműmeghajtás – különösen a hibrid- és elektromos megoldások, valamint az üzemanyagcella –, melynek fejlesztésére a kormány további 500 millió eurót szán.
- Az innováció elengedhetetlen eszköze a széles sávú internet hozzáférés. Ugyan a német háztartások 98%-a jól ellátott helyen található, a fennmaradó 2% lefedettségének kiépítése a telekommunikációs vállalkozások számára nem kifizetődő. A konjunktúra csomag állami támogatása mellett azonban 2010 végéig az ország valamennyi területén, kábelen vagy rádiós adatátvitellel, rendelkezésre kell állnia széles sávú hálózatnak. 2014-ig az adatátvitel sebességét mindenütt legalább 50 Megabit/sec értékre kell emelni.

A kormány két nagy csomagja mellett a szakminisztériumok is meghirdettek speciális, K+F+I programokat. A programok három prioritást céloznak:

- A kutatás-fejlesztési infrastruktúra fejlesztése, a versenyképesség növelése
- Az innováció kiterjesztése és a csúcstechnológia alkalmazása
- A jövő építése

Növekvő támogatási forrásokkal folytatódnak az eddig bevált kiválósági kezdeményezések. Németországban kilenc tématerületen és nyolc régióban több mint száz kompetencia-hálózat működik. A hálózatokban közel 6000 kis- és középvállalat működik együtt egyetemekkel, kutatóintézetekkel és nagyvállalatokkal. Az együttműködő klaszterek számára a kormány idén kiválósági versenyt hirdetett, melynek célja az innovatív K+F eredmények mielőbbi használatba vételének ösztönzése. A verseny mottója: Több innováció – Gyorsabb fejlődés – Több munkahely. A pályázóknak a különböző kompetenciák összekapcsolásából adódó innovációs előnyöket kell felmutatniuk az ötlettől a gazdasági eredményekig terjedő innovációs lánc mentén. Bővül az egyetemek közötti kiválósági verseny is. A program eddigi hozama alapján a kormány úgy döntött, hogy a kiválóságok támogatására további keretet biztosít. A korábban 1,9 milliárd euróra tervezett támogatás 2010-ig 2,3 milliárdra emelkedik.

A kormány gazdaságélénkítő programja az oktatási- és kutatási szakminisztérium kezelésében 11 milliárd eurót biztosít az oktatási intézmények infrastruktúra fejlesztésére. Az egyetemeken a kutatási infrastruktúra bővítését a szövetségi kormány erre a célra dedikált egy milliárd euróval támogatja.

A „HighTech-Strategie” keretein belül kiemelt szerepet kap az innováció alapját biztosító információ- és kommunikáció-technológia (IKT). A kormány ún. „IT-csúcstalálkozóján” a politika, a gazdaság és a tudomány képviselői alakították ki a fejlesztési célokat. A kiemelten támogatott területek a következők: „Zöld IT”, azaz az IKT hozzájárulása az energiahatékonysági és klímavédelmi programokhoz, a kis- és közepes vállalkozások integrálása a digitális gazdasági folyamatokba, és az elektronikus kormányzati megoldások: azaz az állam, a gazdaság és az állampolgárok közötti kommunikáció.

Németország politikájában a klímavédelem továbbra is kiemelt szerepet játszik. Erőteljesen képviseli azt az álláspontot, hogy a klímavédelem keretében kitűzött célok teljesítése csak széleskörű nemzetközi összefogással biztosítható. A stratégia fontos eleme a megújuló energiaforrások energetikai részarányának növelése, hiszen a hagyományos források használata mellett nem valósíthatók meg a klímavédelmi vállalások.

Németország világszerte élenjáró szerepre tör az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások kiaknázása területén. Rendkívül sikeres a megújuló energia törvény (EEG), mely a befektetők ösztönzésében kitűnő eszköznek bizonyult. A megújuló forrásból származó energia hálózatba való betáplálásának feltételeit (többek között az energia felvásárlási árát) garantáló törvény kiszámíthatóvá teszi a beruházás megtérülését. A törvény bevezetése óta Németország a szolár technológia kutatás-fejlesztésének egyik vezetője lett. Különösen a szociáldemokrata erők állnak ki a „GreenTech made in Germany” célkitűzés mellett, melynek további fejlesztésével 1 millió új munkahely megteremtését ígérik. A szövetségi, tartományi és a kommunális közbeszerzések összértéke évi 260 milliárd euró, melyből – tanulmányok elemzése alapján – 60 milliárd euró átcsoportosítható lenne a GreenTech területet ösztönző megrendelésekre.

Németország mindvégig vezető szerepet játszott a megújuló energiaforrások használatának elterjesztését célzó nemzetközi ügynökség (IRENA) létrehozásában. Németországban jelentős know-how halmozódott fel, melynek az IRENA által katalizált alkalmazása új dimenziót jelent a nemzetközi fejlesztési programok területén. Az IRENA továbbá erőteljesen hat a német K+F ágazatra: a gyakorlati igények új fejlesztési irányokat tárnak fel, bővül a K+F megrendelések piaca, illetve gyorsul a tudományos eredmények alkalmazásba vétele, és ezzel a kutatás megtérülése. Németország keményen küzdött azért, hogy a szervezet székhelye Bonnba kerüljön, de végül Abu Dzabi székhellyé választása után is sikerült elérni, hogy az intézmény kutatás-fejlesztési központja Bonnban legyen.

Továbbra is állandó politikai téma a keleti tartományok lemaradásának csökkentése. A keleti területek felzárkóztatását segítő ún. szolidaritási támogatás a tervek szerint a 2013-2019 időszakban fokozatosan megszűnik. Ekkorra a kieső támogatást az innovációs fejlesztések hatásainak kell pótolniuk. Ezért kiemelt szerepet kapnak a Halle és Potsdam körül kialakult innovációs központok.

Az öregedő társadalom miatti demográfiai változások jelentik majd Németország számára a következő évtized legnagyobb kihívását. A gazdaság fejlődése által igényelt képzett munkaerő biztosítása saját forrásból nem lesz megoldható. Németországnak tehát erőteljesebben kell támogatnia a magasan képzett munkaerő bevándorlását.

Idén is folytatódik a 2007. februárban bejelentett „kutatási prémium” támogatási program, melynek keretében állami egyetemek, állami finanszírozású kutatóintézetek, illetve nem állami kézben lévő közhasznú kutatási társaságok kutatási prémiumra pályázhatnak, ha KKV-től származó K+F megrendelést teljesítenek. A prémium mértéke a nettó projekt-költség 25%-a, projektenként max. százezer euró összegben maximálva.

A kormány tervezi, hogy nagyobb döntési szabadságot ad az állami finanszírozású K+F intézmények vezetőinek. Jelenleg a fizetési kategóriákat szigorú szabályok rögzítik, melyek nem teszik lehetővé a legjobb teljesítmény megfelelő honorálását. A pénzeszközök felhasználásánál, megbízásoknál is javítaná a hatékonyságot az egyszerűbb döntési mechanizmus. A kormány a lehetőséggel - megfelelő innovatív ellenőrzési eszközök használata mellett – a K+F menedzseri feladatok vállalkozás-szemléletű ellátását szeretné kialakítani.

2009. elején a német kormány határozottan bővítette korábbi tudomány-külpolitikai stratégiáját. Németországnak erősítenie kell a korábban sikeresen kialakított, de jelenleg halványulóban lévő pozitív képet a német tudomány világszerte élenjáró szerepéről.

A nemzetközi pénzügyi-gazdasági válság idején különösen fontos a tudományos központ képének hirdetése. A külföldi intellektuális kapacitás Németországba vonzása kettős előnnyel jár: egyrészt csökkenti a magasan kvalifikált németországi munkaerő jelenleg kb. 25,000 főre (egyres források szerint 60,000 főre) becsült hiányát, másrészt a hazájukba visszatérők (szakmai ismereteik, kapcsolataik és nyelvtudásuk alapján) jó táptalajt biztosítanak a német technológia exportja számára. A T&E-attasék számának tervezett növelése és az ún. német tudományházak felállítása (elsőként Moszkva, Új-Delhi, Sao Paolo és Tokió) is ezt a célkitűzést támogatja. Németország sokat vár az utóbbi időben látványosan aktívuló transzatlanti kapcsolatok fejlesztésétől is.

A beszámolási időszakban alakult meg Németország első nemzeti akadémiaja. Németországban történelmi okok miatt nyolc egymástól független, önálló köztestület működik Berlin, Göttingen, München, Lipcse, Heidelberg, Mainz, Düsseldorf és Hamburg székhellyel. Az összességükben 1600 rendes és levelező tagot számláló szervezetek fenntartása a területileg illetékes tartományok feladata. A tagoknak rendszeres jövedelem nem jár, de az üléseken való részvétel idejére jelenléti díjat, a lakóhelyen kívüli utazáshoz pedig költségtérítést és napidíjat számolhatnak el. Az akadémia elsődleges feladata a mélyreható tudományos kutatásokat támogató interdiszciplináris párbeszéd kezdeményezése és ápolása. Állásfoglalásaikkal segítik a tudomáspolitikai döntéseket, és a tudomány és a társadalom közeledését. Rendszeres és nagyszámú hallgatóság által látogatott rendezvényeiken pedig a tudomány aktuális eredményeit mutatják be a társadalom széles rétegeinek. A nyolc akadémia önállóan alakítja ki nemzetközi kapcsolatait és egyikük sem jogosult valamennyi német akadémikus hivatalos nemzetközi képviselőre. Többek között ezt a hiányosságot pótolja a nemzeti akadémia létrehozása.

A Nemzeti Tudományos Akadémia a nagy múltú természettudományos központ, a Halléban működő Leopoldina átalakításával jött létre. Az új nemzeti akadémia finanszírozását 80%-ban a szövetségi költségvetés, 20%-ban a tartományi kormány fedezi. Az intézmény elsődleges feladata a német tudomány egészének nemzetközi képviselője mindazon fórumokon, ahol más országok akadémiai szinten vannak jelen. Saját szakterületükön azonban a regionális akadémia is folytathatják eddigi nemzetközi tevékenységüket.

A beszámolási időszak egyik nagy vihart kavart eseménye volt a MON810 génmanipulált kukorica németországi betiltása. A szövetségi kutatási miniszter már közvetlenül a bejelentést követően élesen bírálta mezőgazdasági kollégáját a döntésért. Sokan a német tudomáspolitikai céljainak megkérdőjelezését, Németország tudományos hírnevének csorbítását vélték felismerni.

Sem a politika, sem a tudományos körök véleménye nem egységes a Németország által követendő energia-fejlesztési célok kérdésében. Az őszi választások előtti kampányrendezvények visszatérő témája a nukleáris erőművek, illetve a nukleáris energiatermeléssel kapcsolatos kutatások jövője. (szociáldemokrata és zöldpárti „leállítani”, kereszténydemokrata és liberális „folytatni és bővíteni”). A szénerőművekre alapozott német energiamix miatt különösen érzékeny terület a tiszta szénerőművek, illetve CCS technológia kutatása. A széndioxid hosszú távú földalatti tárolásának megbízhatóságáról és biztonságáról kialakult vita azonban oda vezetett, hogy – vélhetően a közelgő választásokra tekintettel – a kormány leállította a technológia tervezett kísérleti bevezetését.

A beszámolási időszakban számos rendezvény foglalkozott a német tudomány aktuális kérdéseivel, a válság kezelésével. A szakminiszter 278 sajtóközleményt publikált.

3. Németország kétoldalú és EU-n kívüli multilaterális TÉT kapcsolatai

A német TÉT kapcsolatok építésének jelenlegi stratégiáját egy 2008. februári kormányhatározat rögzíti. A stratégia szerint Németországnak erősítenie kell a korábban sikeresen kialakított pozitív képet a német tudomány világszerte élenjáró szerepéről. 2009. januárban konkrét lépéseket megfogalmazó tudománydiplomáciai kezdeményezés is indult, mely – tekintettel a gazdasági válság hatásaira – elsősorban a külföldi intellektuális kapacitás Németország általi jobb kihasználását és a német technológia exportjának elősegítését célozza. A program 250 millió euró keretből világméretű alumni-hálózatokat épít, bővíti az ösztöndíj kínálatot és a stratégiai fővárosokban a német tudományt bemutató vonzó „kirakatokat” alakít ki. Tervezik a jelenleg 17 nagykövetségen (Bécs, Brasília, Brüsszel (EU), Budapest, Jakarta, Kijev, London, Moszkva, Új-Delhi, Ottawa, Párizs, Peking, Szöul, Tel-Aviv, Tokió, Varsó, Washington) működő TÉT-attaséi hálózat bővítését is.

Németország büszke arra, hogy jelentős tudományos potenciállal rendelkezik, és ezért hathatós részt vállalhat az emberiség globális problémáinak (egészség, környezet, biztonság, stb.) megoldásában. A tudományos-technológiai kapcsolatok kialakításánál különös figyelmet fordítanak a perspektivikus, dinamikusan fejlődő, és a német technológiának és kapcsolódó szolgáltatásoknak jövőbeni piacot jelentő területekre.

A nemzetközi TÉT tevékenység koordinálását a Külügyminisztérium, valamint a Szövetségi Oktatási- és Kutatási Minisztérium és annak nemzetközi projektekkal foglalkozó lebonyolító irodája végzi. A konkrét feladatokban ezen kívül részt vesz a legkiválóbb külföldi kutatókat Németországba hívó és tartózkodásukat finanszírozó Alexander von Humboldt-Stiftung, az egyetemi kutatásokat finanszírozó Deutsche Forschungsgemeinschaft, és az ösztöndíjprogramokat kínáló Deutscher Akademischer Austauschdienst, melyek saját képviselőket is működtetnek a tevékenység szempontjából fontos állomáshelyeken.

A német kormány a kutatói mobilitás államközi egyezményeken alapuló és központi keretből finanszírozott támogatását az EU tagok és más fejlett országok esetében nem tartja szükségesnek, de a bilaterális K+F kapcsolatok kialakítását olyan pályázati struktúra támogatja, amely a kapcsolatfelvételt és a közös munka tervezéséhez szükséges első lépéseket a német fél számára folyamatosan rendelkezésre álló, egyszerű pályázati eljárás keretében finanszírozza. A kevésbé fejlett országok esetében államközi egyezmények és egyedi programok támogatják a kapcsolatok kiépítését.

Németország legfontosabb tudományos-technológiai partnere továbbra is Franciaország. A hosszú múltra visszatekintő német-francia kapcsolatok szerteágazóak. Közös projektek futnak az energiakutatás, biotechnológia (genomkutatás a Genoplante programban), közlekedés-technológia (DEUFRAKO), a sarkvidéki tengerbiológiai- és klímakutatások, az egészségügy (elsősorban rákkutatás), valamint az IKT, nanotechnológia területén. A két ország közös egyetemet (4500 hallgatóval) és közös kutatóintézetet is működtet. Franciaország berlini nagykövetségén jelentős létszámú (20 fő feletti) tudományos osztály működik. A francia együttműködéssel kapcsolatos német kiadások mértéke évi 540 millió euró.

Hollandia a szomszédság miatt fontos partner. A kapcsolatokban dominánsak a szoros egyetemi együttműködések, de említést érdemel a két ország közös alapítványa által működtetett szélsatorna is, mely az európai közlekedési kutatások fontos terepe. Autonóm módon szervezettek és a kutatók személyes kapcsolatán alapulnak a német-brit tudományos

kapcsolatok, melyek súlyponti területei a klíma- és energiakutatás, biztonsági kutatások, világűr-kutatás és nanotechnológia. Az EU-n belüli országokat tekintve tematikus aktualitása miatt említést érdemelnek a napenergia-kutatásokban aktív német-spanyol kapcsolatok. Németország jelentős összeget költ az Olaszországgal közösen működtetett „Villa Vigoni” tudományos kiválósági központ fenntartására.

A szomszédság mellett a történelmi háttér is különös jelentőséget ad a német-lengyel tudományos kapcsolatoknak. 2008. nyarán az Odera-menti Frankfurtban megalakult a Német-Lengyel Tudományos Alapítvány, mely a két nép közeledését és megbékélését segítő társadalomtudományi kutatásokat finanszírozza majd az alapítvány alaptőkéjének hozamaiból. Az alapítvány alaptőkéjének döntő részét a német szövetségi költségvetésből származó 50 millió euró alkotja. A tervek szerint a lengyel állam további 5 millió euró hozzájárulást nyújt majd, de csak öt év távlatában.

A közép-európai régióban Magyarország a szoros gazdasági kapcsolatok miatt továbbra is fontos partner, de az utóbbi időben egyre nagyobb hangsúlyt kap a német-román együttműködés bővítése.

A német szakminisztérium „Fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kutatások” területén kezdeményezett együttműködést a közép-európai régióban. A tervek szerint a résztvevő országok közösen finanszíroznak majd regionális projekteket. Jelenleg a miniszteri/államtitkári szintű előkészítő egyeztető megbeszélések folynak.

Az EU-n kívüli területeket tekintve az észak-amerikai kontinens, Oroszország, Kína, India, Korea, Indonézia és Brazília kap legnagyobb figyelmet.

Németország a tudományos kapcsolatok területén Oroszországnak államközi megállapodáson alapuló stratégiai partneri státuszt adott. Ennek keretében elsősorban az alapkutatások területén erős az intézményi együttműködés (szupravezetés, lézertechnika). A környezetvédelmi területen fontos szerepet játszik a szentpétervári német-orosz tengerbiológiai- és sarkvidék-kutató központ. Oroszország részt vesz a németországi XFEL és FAIR programokban. Létrejött megállapodás az orosz kis- és közepes vállalatok bevonásával megvalósított projektek német társ-finanszírozásáról is.

Németország kiemelt ázsiai partnere Kína. A nagyszámú intézményi kapcsolat mellett szinte minden fontos kutatási szervezet létrehozott valamilyen szintű képviselőt is. Tematikus területeket tekintve az optikai technológiák, az IKT és a nanotechnológia terén a legszorosabb az együttműködés. Indiában Indo-German-Science Center működik, melyet a német kormány évi 10 millió euróval támogat. A közös kutatás súlypontja a biotechnológia, informatika, egészségkutatás, valamint a katasztrófa elhárítással kapcsolatos biztonsági kutatások. Megállapodás született arról, hogy India részt vesz a német antiproton- és nehézion-kutató berendezés létrehozásában, amely egyúttal bekapcsolja Indiát az európai kutatási térségbe. A Koreai Köztársasággal folytatott együttműködésnek a koreai K+F dinamizmusa ad alapot. Az egyetemek és kutatóintézetek közötti együttműködések bővítendő számos német tudomány-marketing rendezvény népszerűsíti Koreában a német erőforrásokat. Indonézia a klímaváltozási programhoz kötődő trópus-kutatásban partner. Gyümölcsöző aktuális együttműködés alakult ki Indonéziával a szökőár-védelmi rendszerek kutatása, tesztelése és értékesítése területén is. Brazília a környezetvédelmi kutatásokban partner, elsősorban erdőgazdálkodás és vízellátás ökológiai területein.

A hosszú múltú észak-amerikai TÉT kapcsolat volumenét tekintve az elmúlt években arányában vesztett korábbi súlyából, az Obama elnök által meghirdetett új környezetvédelmi és energetikai koncepció hatására azonban 2009. elején látványosan újra fejlődésnek indultak a kapcsolatok. Németország a megújuló energiaforrások – különösen a napkollektorok – területén szeretne Amerikában jelentős potenciált elérni. A kommunikációban kevés súlyt kap az amerikai tudományos élet bemutatása, illetve az eredmények méltatása, mivel Németország fékezni igyekszik a német kutatók Egyesült Államokba távozását. A német tudománypolitika sokkal inkább támogatja az amerikai tehetségek Németországba vonzását, amelynek felgyorsítása érdekében nemrégiben a Deutsche Forschungsgemeinschaft második irodáját is megnyitotta az Egyesült Államokban.

A tudomány-marketing részeként indultak a „világítótorony” projektek. Ennek keretében német egyetemek közreműködésével oktató és kutató központok jönnek létre kiválasztott partnerországokban. Példaként a kazah, török, egyiptomi, vietnami, jordániai közös egyetemi programok említhetők.

A tudomány-külpolitika céljait követve a kormány ez év elején négy „tudományszákház” megnyitására is döntött Moszkva, Új-Delhi, Sao Paulo és Tokió állomáshelyeken. A tudományszákházak a nagykövetségek felügyelete alatt működnek és a német tudomány kirakataként, informáló és kapcsolatépítő feladatokat látnak el.

Németország a bilaterális tudományos és technológiai kutatás-fejlesztésre évente közel ötmilliárd eurót fordít. Ennek közel 60%-a európai, 30%-a pedig észak-amerikai programokat finanszíroz. A programokhoz közvetlenül köthető bevételeket figyelembe véve az európai kiadások gyakorlatilag megtérülnek, az észak-amerikai programok pedig még nyereséget is termelnek. Ezen felül jelentkeznek a közvetett, illetve nem számszerűsíthető eredmények.

Németország valamennyi jelentős nemzetközi tudományos szervezet munkájában részt vesz. A nemzetközi tudományos szervezetekbe fizetett német tagdíj 871 millió euró évente. Németország fedezi a CERN költségvetésének közel negyedét, a grenoble-i európai szinkrotron (ESRF) fenntartásának 26%-át, és az ILL neutron-kutatásának 37%-át. Az európai űrkutatás (ESA) támogatására Németország évi 570 millió eurót költ.

A klímaváltozási problémák miatt a klímaváltozást vizsgáló államközi bizottság (IPCC) szervezetével a kapcsolatok erősödtek. Az ENSZ klímaváltozással foglalkozó keretszervezetének (UNFCCC) állandó titkársága Németországban működik.

Németország mindvégig vezető szerepet játszott a megújuló energiaforrások használatának elterjesztését célzó nemzetközi ügynökség (IRENA) létrehozásában. Németország keményen küzdött azért, hogy a szervezet székhelye Bonnba kerüljön, de végül Abu Dzabi székhellyé választása után is sikerült elérni, hogy az intézmény kutatás-fejlesztési központja Bonnban legyen.

Az UNU, az ENSZ egyeteme 2003. óta működtet német intézetet Bonnban, ahol a biztonsági kutatások, elsősorban a klímaváltozással kapcsolatos katasztrófák elhárítása a német klímapolitika által leginkább figyelemmel kísért szakterület.

A korábbi években megszokott aktivitással zajlott a közös munka az alábbi multilaterális kapcsolatokban: OECD, UNESCO IOC (tengerkutatás), NATO Science, WMO, IAA.

4. A fogadó ország kapcsolata az EU-val a K+F+I területén

Németország fontosnak tartja hozzájárulását az Európai Kutatási Térség létrehozásához és működtetéséhez. A globális problémák megoldása (energia, klíma, egészség, biztonság, közlekedés, stb.) elképzelhetetlen az országok összefogása nélkül. A költséges kutatási infrastruktúra is hatékonyabban használható nemzetközi keretek között.

Németország célja, hogy a 7. kutatási keretprogramban legalább olyan sikereket mutasson fel, mint az előző program idején. Német pályázók akkor a projektek 80%-ban működtek közre, és a támogatási keret 20%-a jutott német intézményekhez. A 7. program értékelése eddig hasonló eredményeket mutat: a támogatások 19,6%-át sikerült megszerezni. Németország büszke arra, hogy növelni tudta az ipari K+F területére jutó európai finanszírozás mértékét, az első két év átlagában 21,8%-ra. Továbbra is cél, hogy a megszerzett EU forrásokból a kis- és középvállalatok legalább 15%-ban részesedjenek.

Németország különösen aktív az ERA-hálózatokkal kapcsolatos témákban, ahol eddig több mint 60 projektben vett részt.

Az Európai Kutatási Tanács (ERC) létrejöttében Németország jelentős szerepet játszott. Kiáll az intézmény támogatási elve mellett: a központi EU támogatás elnyerésének egyetlen feltétele a kiválóság legyen.

Noha kezdetekben Németország ellenezte az Európai Innovációs és Technológiai Intézet létrehozását, ma már az egyetemeket, kutatóintézeteket és innovatív vállalkozásokat összekapcsoló európai hálózatok kialakításában nélkülözhetetlennek tartja. Üdvözli, hogy az új európai intézmény működésének első tematikus területe a klíma- és energia. A KIC pályázaton több német intézmény, illetve német részvételű konzorcium részvétele várható.

Németország aktív szerepet játszik mind a hat „Joint Technology Initiatives” kezdeményezésben.

Az ESFRI listán is szerepelnek a FAIR és XFEL nagyberendezések, melyek megvalósítása folyamatban van. A nemzetközi kooperációban Németország 75%, illetve 60% önrészt vállalt.

Az európai programok sikere érdekében Németország az eljárások egyszerűsítése mellett áll ki: a pályáztatást, elbírálást és projektértékelést csak a minimálisan szükséges bürokratikus eljárások terheljék. Javasolja továbbá az innovációt segítő technológia-transzfer erősítésének fókuszba állítását. Németországban jól kiépített és hatékonyan működik a nemzeti kapcsolati pontok és információs szervezetek hálózata, amelyek kiemelten foglalkoznak a kis- és középvállalatok bevonásával létrejött projekt-teamek támogatásával.

Németország felelősséggel és az ország súlyának megfelelő aktivitással vesz részt a Ljubljana-eljárás keretében az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztésében, a Vision2020 megfogalmazásában. A stratégiai együttműködés fórumát (SFIC) német elnök vezeti.

Németország az EUREKA projektek 31%-ban vett részt, több mint 1500 résztvevővel, és 10 milliárd euró feletti volumennel. Júliustól a 2009/2010-es időszak elnökségi feladatait is ellátja.

5. A fogadó ország és Magyarország K+F+I kapcsolatai

A kormányközi együttműködés alapja a 2004. szeptemberi miniszterelnöki Közös Nyilatkozat, mely a két ország közötti K+F kapcsolatok erősítését tűzte ki célul. Nagy jelentőségű, hogy a magyar-német kutatási és innovációs együttműködés az elmúlt két év során valamennyi magas szintű találkozón kiemelt hangsúlyt kapott. A találkozók a további kibontakozás szándékát erősítették meg.

A magyar-német tudományos kapcsolatokban jelentős szerepet játszik az egyetemek, illetve kutatóintézetek közötti intézeti szintű szakmai együttműködés, melynek keretében a két ország által közösen finanszírozott sikeres nagyprojektek is megvalósultak. Az együttműködő partnerek sikerrel vettek részt az EU 6. és jelenleg a 7. keretprogramjának pályázatain is. A Magyarországon működő német nagyvállalatok K+F részlegei is fontos kapcsolódási pontot jelentenek. (pl. Siemens, Audi, Knorr-Bremse, Bosch, ZF)

Az intézményi és egyetemközi kapcsolatok alapján számos magyar kutató bővíti tapasztalatait néhány hónapos, vagy akár néhány éves németországi munkavégzéssel. Évente 15-20 magyar kutató kap ösztöndíjat az Alexander-von-Humboldt Alapítványtól is. Az Alapítvány nagy presztízsű kutatói díját elnyerők között is van minden évben egy-egy magyar tudós. A MTA tagjai közül 13-án élnek Németországban.

Rendszeresek a tapasztaltgyűjtő, szakértői látogatások, a kapcsolatépítő találkozók. A 2008-as év sikeres eseménye volt a berlini „Meeting Innovation - Technologie aus Ungarn” című rendezvény, ahol a magyar alkalmazott kutatás eredményeit demonstráltuk. Idén júniusban a magyar információ- és kommunikációtechnológiai fejlesztések számára biztosítottunk bemutatkozási, kapcsolatépítési, piacbővítési lehetőséget. A magyar résztvevők meghívása és kiválasztása az NKTH, az IVSZ (Informatikai Vállalkozások Szövetsége) és az ITDH javaslatainak figyelembe vételével történt. A németországi bemutatkozásra olyan dinamikus cégek kaphattak lehetőséget, melyek már rendelkeznek bizonyítottan piacképes, innovatív fejlesztési eredményekkel, érettek a nemzetközi megmérettetésre, és képesek a nemzetközi együttműködés, illetve a külpiacon való megjelenés katalizáló hatását további kibontakozásuk érdekében előnyösen alkalmazni.

Előrelépés történt a Fraunhofer Társaság magyarországi megjelenése ügyében. A finanszírozással kapcsolatos elképzelések különbözősége miatt a terv megíúsulni látszott, de végül sikerült egy mindkét fél számára elfogadható és az eredeti magyar célokat is megvalósító konstrukciót kialakítani. Az új irányvonal szellemében jelen beszámolási időszakban a német döntéshozók számos potenciális magyar partner tevékenységét ismerték meg. Felmerült az „Ambient Intelligence” témában 2008. nyarán lezárt 3 éves közös projekt folytatásának lehetősége is, de az eltérő fejlesztési súlypontok miatt végül erre nem került sor. Idén tavasszal lezárult a potenciális partnerek értékelése és áprilisban döntés született arról, hogy az első magyar Fraunhofer egység hamarosan létrejöhet.

Az alkalmazott kutatás-fejlesztésben élenjáró, világhírű Fraunhofer Társasággal való együttműködés a további kibontakozást elősegítő lehetőségekért folyó versenyben ösztönzi a magyar K+F szereplői között a kiválóságok kiválasztását.

Észak-Rajna-Vesztfália tartomány a megújuló energiaforrásokkal és a környezetvédelemmel kapcsolatos kutatások területén élenjáró szerepre törekszik, ezért a közelmúltban aláírt megerősített partnerség keretében ezen a területen kutatási együttműködés indítását tervezzük. Jól halad a Wuppertal Institut für Klima, Umwelt und Energie GmbH, a NyME, valamint a BME részvételével tervezett közös magyarországi intézet felállításának előzetes tervezése.

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet székhelyének elnyerése érezhetően növelte Magyarország tekintélyét a német tudomány képviselői előtt. Németország nagyra értékeli Magyarország aktív szerepét az Európai Spallációs Neutronkutató létrehozása ügyében, elismeri a magyar pályázat szakmai kiválóságát. Mindazonáltal a földrajzi közelség és az észak-német kutatóközpontokkal való kapcsolat lehetősége miatt a mérleg nyelve mégis a Debrecennel konkuráló svéd pályázat irányába billent.

Németország pozitívan reagált a magyarországi kutatásért és fejlesztésért felelős miniszter kinevezésére és sajnálatos lépésként értékelte a poszt váratlan megszűnését.

Németország pragmatikus a nemzetközi K+F kapcsolatok kialakítása területén. Fontosnak tekinti a rendelkezésre álló munkaerő tudományos képzettségét, szakmai színvonalát és a korszerű technológiai környezetet. A nemzetközi partner kiválasztásában ugyanakkor szerepet játszik még a gyakorlatban elérhető eredmény is, pl. új piachoz vagy további erőforrásokhoz való hozzáférés. Mivel célunk, hogy még több német vállalkozás hozzon létre K+F részleget Magyarországon, ezért fontos a magyarországi K+F környezet vonzó publikálása.

A német kormány a kutatói mobilitás államközi egyezményeken alapuló és központi keretből finanszírozott támogatását az EU tagok és más fejlett országok esetében nem tartja szükségesnek, de számos konstrukció ösztönzi a tehetséges külföldi kutatók időszakos németországi munkavégzését. A bilaterális K+F kapcsolatok kialakítását olyan pályázati struktúra támogatja, amely a kapcsolatfelvételt és a közös munka tervezéséhez szükséges első lépéseket a német fél számára folyamatosan rendelkezésre álló, egyszerű pályázati eljárás keretében finanszírozza.

Az ösztöndíj programok fontos szerepet játszanak a tudományos kapcsolatok építésében. Ennek keretében egyetemi hallgatók, doktoranduszok és oktatók építhetik karrierjüket a másik országban. A német akadémiai csereszolgálat (DAAD) pályázati lehetőségei sok esetben még előzetesen megállapított létszámkorlátot sem tartalmaznak. (pl. doktorandusz kutatók 6 hónapnál rövidebb időszakra vonatkozó pályázata).

Németországban továbbra is rendkívül nagy az érdeklődés a magyarországi németnyelvű orvos-, fogorvos-, állatorvosképzés iránt. Tartományi szinten támogatottak a magyarországi némettanárok továbbképzésére indított programok. Továbbra is fontos szerepet játszik az Andrassy Gyula Németnyelvű Egyetem, mely az oktatás mellett magas szintű magyar-német diplomáciai események helyszíne.

6. A Tét attasé tevékenysége

A Tét attasé tevékenységében elsődleges szerepet kap a német tudományos szféra (szakmai, államigazgatási és gazdasági, magán és állami) szereplőivel való kapcsolatrendszer kialakítása és ápolása. A napi munkát a szakminisztériumok illetékeseivel, a kutatóhálózatok központi szerveivel, a kutatás-támogató szervezetekkel, a berlini egyetemekkel, valamint a szövetségi politika tudományos irányvonalát meghatározó parlamenti bizottsággal sikeresen kialakított személyes kapcsolatok segítik. Ez a kapcsolatrendszer folyamatosan bővül.

A magyarországi K+F+I szélesebb körű megismertetése szintén fontos feladat, melynek teljesítésére a bemutatkozó előadások megtartása mellett az informális találkozók is kitűnő lehetőséget biztosítanak.

Élénk együttműködés alakult ki a Németországba akkreditált diplomáciai képviseltek tudományos szakattaséival is. A Tét attasék közös szervezete hasznos információforrás és további kapcsolatépítő lehetőségként szolgál. A tudományos szakattasék szervezete (a berlini Tét attaséi kör) nemrégiben az elnökség tagjává választott.

Folytattam a Németországban élő magyar kutatók megkeresését, és a magyar-német Tét kapcsolatok fejlesztésébe való bekapcsolásuk lehetőségeinek feltérképezését.

A beszámolási időszakban a magyar-német K+F+I együttműködés bővítése valamennyi magas szintű találkozót kiemelt figyelmet kapott. A találkozók előkészítésében a Tét attasé aktívan közreműködött.

Előrelépés történt a Fraunhofer Társaság magyarországi megjelenése ügyében. A finanszírozással kapcsolatos elképzelések különbözősége miatt a terv megghiúsulni látszott, de végül sikerült egy mindkét fél számára elfogadható és az eredeti magyar célokat is megvalósító konstrukciót kialakítani. Az új irányvonal szellemében jelen beszámolási időszakban a német döntéshozók számos potenciális magyar partner tevékenységét ismerték meg. Idén tavasszal lezárult a potenciális partnerek értékelése és áprilisban döntés született arról, hogy az első magyar Fraunhofer egység hamarosan létrejöhet.

A Tét attasé segítette az Európai Spallációs Neutronforrás (ESS) létrehozásával kapcsolatos konzorciumépítő tárgyalásokat, és jelentős erőfeszítésekkel támogatta a debreceni projekt megszerzését célzó nagykövetségi lobbitevékenységet. Jelentéseiben figyelemmel kísérte a német döntéshozók véleményének alakulását, javaslatokat tett a lehetséges magyar lépésekre. Ugyan a német fél nagyra értékelte Magyarország szakmai kiválóságán alapuló terveit az európai kutatói infrastruktúra tervezett fejlesztése irányában, a svéd pályázat melletti döntés azonban a német politikusok számára veszélytelenebb alternatíva volt: az észak-német infrastruktúrával összekapcsolt és ezért a német gazdaságot is fejlesztő új beruházás a közelgő szövetségi parlamenti választások kampányában, és a jelen gazdasági helyzetben könnyebben igazolható. A közvetett németországi megtérülés miatt a magyar projekt alacsonyabb költség szintje sem jelentett versenyelőnyt.

A Tét attasé közreműködése mellett jött létre számos szakmai megbeszélés és konzultáció. Szervezésében valósult meg több szakértői látogatás. Munkájával támogatta magyar kutatóintézetek németországi kapcsolatépítését, és német egyetemek kutatási témájú magyarországi partnerkeresését.

Az előző évi berlini innovációs találkozó pozitív visszajelzéseinek bázisán a külgazdasági szakdiplomatak és a Tét attasé együttműködésével már ez év elején megkezdődött az újabb innovációs-fórum előkészítése. Az aktuális gazdaság- és tudománypolitikai súlypontok figyelembe vételével a rendezvény a magyar információ- és kommunikáció technológia (IKT) innovatív fejlesztési eredményeinek bemutatását tűzte ki célul. A június közepén megrendezett innovációs konferencián a nagy létszámban megjelent hallgatóság érdeklődéssel fogadta a színvonalas előadásokat. A szünetben, illetve az előadások utáni beszélgetések és szakmai konzultációk során perspektivikus személyes kapcsolatok épültek.

A Tét attasé feladatkörének megfelelően rendszeresen készülnek jelentések és értékelések a német tudomány és technológia helyzetéről, együttműködési lehetőségekről és a tudományos fejlesztési politika alakulásáról.

A nagykövetség munkamegosztása alapján a Tét attasé látja el az oktatási, a környezetvédelmi, az egészségügyi és a szociális témakörök szakdiplomáciai feladatait is.

Az oktatás – különös figyelemmel a felsőoktatás – terén felmerülő általános diplomáciai feladatok mellett jelentős időt köt le a magyarországi tanulmányok, és a magyar nyelvi kurzusok után érdeklődők, illetve az oktatási partnerkapcsolatokat keresők informálása. Kitűnő híre van a magyar orvos- és állatorvosképzésnek.

A Tét attasé fontos feladata a német tapasztalatok magyarországi megismertetése. Különösen érdekesek az alábbi modellértékű német megoldások:

- A tudomány-gazdaság-politika együttműködése (szervezetek és eszközök)
 - Az innováció-politika sikeres eszközei (kiválósági elv, kkv-programok, népszerűsítés)
 - Módszertanok (pályázati rendszer, minőségbiztosítás, monitoring)
 - Emberi erőforrás programok (család és karrier, tudományos utánpótlás)
 - Hasznosítás támogatása (kockázati alapok, transzfer szervezetek)
-